

L. Gábor
VII

JAVASLAT AZ 1952. ÉVBEN ESEDEKES
KIEMELKEDŐ ÉVFORDULÓK MEGÜNNIVELÉSÉRE

1950. máj. 28.

727

VII/26C1

Javaslat

az 1952. évben esedékes kiemelkedő évfordulók megünneplésére.

1./ Január 3.

Komját Aladár halálának 15. évfordulója /1937. jan. 3./

Megemlékezés módja: Írószövetség ünnepi ülése. Bevezető:

Veres Péter. Ünnepi beszéd: Illés Béla. Irodalmi Ujsá, Csillag, Lapok, Rádió: megemlékezést, illetve az ünnepségről beszámolót közölnek. A Szépirodalmi Kiadó január hónap folyamán

Lányi Sarolta szerkesztésében kiadja Komját válogatott verseit.

Felelős: Írószövetség.

Határidő a részletes terv jóváhagyására: dec. 27.

2./ Január 8.

Malenkov elvtárs 50. születésnapja /1902. jan. 8./

Megemlékezés módja: A lapok megemlékezést közölnek.

Felelős: Sajtóosztály, Tájékoztatási főosztály.

Határidő: január 3.

3./ Február 26.

Victor Hugo születésének 150. évfordulója /1802. febr. 26./

Tekintettel a Gogoly-évfordulóhoz való közelségre, javasoljuk ennek az évfordulónak április hónap második felében való megrendezését.

Megemlékezés módja: Ünnepi ülés a Magyar Tudományos Akadémián.

Bevezetőt mond: Illyés Gyula. A megemlékezés megtartására meghívánk Aragon-t /:Aragonnal együtt Eluard meghívása:/. Előadás után műsor. Felvetődött a javaslat, hogy a Nemzeti Színház adja elő Victor Hugo egyik darabját. A Szépirodalmi Kiadó

elbeszéléskötetet /:esetleg versgyűjteményt is?/: jelentetne meg a Szépirodalmi Kiskönyvtár-sorozatban 10.000 példányban,

a Művelt Nép pedig tanulmányt Győri Jánostól. Esetleg a "Nyomok" kiadása? Könyvtárak, könyvesboltok kisebb kiállítást rendeznének Victor Hugo műveiből. Készülne nagyobb kiállítás

is Victor Hugo életéről és munkásságáról. A vidék nagyobb városaiban előadások tartása. Sajtó, Rádió. /Lásd a Gogoly-évfordulóval kapcsolatos javaslatokat./

Felelősök: Béketanács, Írószövetség.

Határidő: az ünnepség dátumának kitűzésétől függően.

4./

Avicenna-évforduló. Javasoljuk júniusban, vagy még inkább októberben való megrendezését.

Megemlékezés módja: A Magyar Tudományos Akadémia ülésén megemlékezés + cikk.

Felelősök: Béketanács és Magyar Tudományos Akadémia.

Határidő: döntéstől függően.

5./ Március 4 /5?/

Gogoly halálának 100.évfordulója /1852.márc.4./

Megemlékezés módja: Ünnepi ülés a Zeneakadémián. Beszédet mond: Lukács György. Műsor /regényrészlet, operarészletek/. Nemzeti Színházban a Revizor előadása. A vidéki színházak ugyancsak előadják a Revizort, előadás előtt kiküldött írók megemlékezést tartanak, amelyhez anyagot az MSZT és Írószövetség készít. Ennek az anyagnak az alapján más városokban is a helyi irodalomtanárok mozgósításával előadások hangzanak el. Az MSZT az előadásokhoz fényképekből kisméretű kiállítást készít. A könyvtárak, könyvesboltok Gogoly műveiből kisebb kiállítást rendeznek. Középiskolákban az irodalomtanítás keretében ugyancsak megemlékeznek Gogolyról. Esetleg: diafilm készítése a kulturotthonok számára. A lapok, a Rádió megemlékezést közölnek. Az Új Magyar Könyvkiadó januárban a Bulyba Tarasz-t, februárban a Holt lelkeket adja ki 10-10.000 példányban.

Felelősök: a Béketanács, Írószövetség, MSZT.

Határidő: január 15.

6./ Március 7.

Mosolygó Antal, a KMP egyik megalapítója halálának 25.évfordulója /1927.márc.7./

Megemlékezés módja: Komját Iréntől cikk megjelentetése a Szabad Nép-ben.

Felelős: Sajtóosztály.

Határidő: március 1.

7./ Március 9.

R á k o s i e l v t á r s 60.születésnapja /1892.márc.9./

Külön terv szerint.

8./ Március 19.

Tolnai Lajos halálának 50. évfordulója /1902.márc.19./

Megemlékezés módja: Az Irodalomtörténeti Társaság vitaestje.

A Magyar Klasszikusok sorozatban novelláskötet megjelentetése.

Irodalmi Ujságban, Csillagban: cikk.

Felelős: Irodalomtörténeti Társaság, Írószövetség.

Határidő: február 1.

Tul. és

9./ Március 26.

Beethoven halálának 125. évfordulója /1827.márc.26./

Megemlékezés módja: Két szimfónikus hangverseny és egy kamara-

hangverseny rendezése, az Operában a "Fidelio" előadása.

Az egyik hangverseny keretében ünnepi megemlékezés, tartja:

Szabolcsi Benoze, Szaklapban, lapokban: cikkek. Rádió.

Felelős: Zenei főosztály, Zeneművész Szövetség.

Határidő: február 1.

10./ Április 6.

Juhász Gyula halálának 15. évfordulója /1937.április 6./

Megemlékezés módja: Írószövetség ünnepi ülésén /székházban/
megemlékezés, versek bemutatása. Irodalmi Ujságban, Csillag-

ban: cikk.

Felelős: Írószövetség.

Határidő: március 1.

X 11./ Április 15. /?/

Leonardo da Vinci születésének 400. évfordulója. /1452.ápr.15 ?/

Javasoljuk a megemlékezésnek májusban, vagy még inkább novem-
berben való megrendezését.

Megemlékezés módja: Ünnepi megemlékezés a Magyar Tudományos Akadémián. Javaslatként felvetődött Bianchi-Bandinelli olasz kommunista műtörténész, egyetemi tanár előadóként való meghívása. A Művelt Nép népszerű életrajzot ad ki. Javaslatként felmerült Meller Simon műtörténész Leonardóval foglalkozó kéziratos művének, Diener-Dénes József műtörténész Leonardóról és koráról szóló, régebben kiadott művének megjelentetése, valamint színes album kiadása. Kiállítás és vándorkiállítás rendezése/eredeti művek, reprodukciók/.

Felelősök: Béketanács, Magyar Tudományos Akadémia, Képzőművészek Szövetsége, Művészeti főosztály.

Határidő: az elfogadott dátumtól függően.

12./ Április 18.

Bierut elvtárs születésének 60.évfordulója /1892.ápr.18./

Megemlékezés módja: a lapok megemlékezést hoznak.

Felelős: Sajtóosztály, Tájékoztatási főosztály.

Határidő: április 10.

13./ Április 19.

Darwin halálának 70.évfordulója /1882.április 19./

Megemlékezés módja: cikkek a szaktlapokban.

Felelős: Magyar Tudományos Akadémia.

Határidő: március 1.

14./ Április 20.

Mednyánszky Hászló festőművész születésének 100.évfordulója /1852.ápr.20./

Megemlékezés módja: Képzőművészeti Szövetség diszülése.

Mednyánszky-érem készíttetése, a Művészeti Társaság mellszobrának felállítása; életrajz, reprodukciók kiadása; kiállítás megrendezése.

Felelősök: Képzőművészeti Szövetség, Képzőművészeti főosztály.

Határidő: március 1.

15./ Április 26.

Bihari János halálának 125.évfordulója /1827.ápr.26./

Megemlékezés módja: a Fővárosi Zenekarral Bihari-hangversenycst, ennek keretében megemlékezés Szabó Ferencről.

Felelős: Zeneművészek Szövetsége, Zenei főosztály.

Határidő: március 20.

16./ Junius 12.

Zalka Máté és Hovesi Ákos hősi halálának 15.évfordulója /1937.jun.12./

Megemlékezés módja: Munkásmozgalmi Intézet kiállítása, cikkek. A Szépirodalmi Kiadónál Zalka válogatott elbeszéléseinek kiadása.

Felelősök: Munkásmozgalmi Intézet, Sajtóosztály, Tájékoztatási főosztály.

Határidő: junius 5.

17./ Junius 13.

Rózsa Ferenc meggyilkolásának 10. évfordulója /1942. jun. 13./

Megemlékezés módja: cikkek.

Felelősök: Munkásmozgalmi Intézet, Sajtóosztály, Tájékoztatói főosztály.

Határidő: junius 6.

18./ Julius 29.

Sallai és Fürst elvtársak kivégzésének 20. évfordulója

/1932. július 29./

Megemlékezés módja: cikkek.

Felelősök: Munkásmozgalmi Intézet, Sajtóosztály, Tájékoztatói főosztály.

Határidő: július 20.

19./ Szeptember 5.

Móricz Zsigmond halálának 10. évfordulója. /1942. szept. 5./

Megemlékezés módja: Emlékkönyv kiadása, Móricz válogatott tanulmányainak s az Erdély-trilógiának /?/ kiadása. A Nemzetiben egyik színművének ünnepi előadása, a Magyar Klaszszikusok-sorozatban a Boldog ember és a Rokonok 5-5.000 példányban való kiadása, a Szépirodalmi Kiadónál novelláskötet, valamint meg nem jelent elbeszéléseinek s az Árvácskának a kiadása 10.000, 7.000, 7.000 példányban. Összes művei kiadásának a megkezdése, az Ifjúsági Kiadónál Móricz-mesék és a Légy jó mindhalálig megjelentetése, a Művelt Népnél Nagy Péter tanulmányának kiadása, pályázat-kiírás népszerű életrajzra /vagy esetleg Móricz Virág megbízása az életrajz megírásával/, a Móriczról megjelent kritikák gyűjteményes kiadása /?/, Móricz művei külföldi kiadásának előkészítése, ennek kapcsán a baráti államok írószövetségeivel a kapcsolat felvétele, hogy az évforduló kapcsán ismertessék Móricz irodalmi munkásságát és kezdeményezzék műveinek kiadását.

A Zeneakadémián emlékünnepe tartása. Előadó: Révai elvtárs, vagy Horváth Márton elvtárs. Debrecenben és Szegeden az Írószövetség helyi csoportjai ünnepeket rendeznek. Az iskolákban megemlékezés szeptember hónap folyamán az évfordulóról. Csécsén, Móricz szülőfalujában ünnepe rendezése és

*Életrajz
jegyzé*

emléktábla leleplezése, Leányfalu elnevezése Móricz Zsigmond-falvának /?/. Leányfalusi lakásán emléktábla elhelyezése és 1-2 szoba muzeumnak való berendezése. Móricz szobrának /mell-szobrának/ felállítása Budapesten, dokumentumfilm készítése Móricz életéről /?/, egy regényének megfilmesítése /?/, bélyeg-sorozat kiadása /?/. Az Irodalomtörténeti Társaság vitauülésén tárgyalja meg január végén, illetőleg február elején az Erdély-trilogia kérdését.

Felelős: Írószövetség, Irodalomtörténeti Társaság.

Határidő: január 15.

20./ Szeptember 11.

Dzerzsinszkij elvtárs születésének 75.évfordulója /1877.szept. 11./

Megemlékezés módja: cikkek.

Felelősök: Munkásmozgalmi Intézet, Sajtóosztály, Tájékoztatási főosztály.

Határidő: szeptember 1.

21./ Szeptember 19.

Kossuth Lajos születésének 150.évfordulója /1802.szept.19./

Megemlékezés módja: a létrehívandó kormánybizottság munkaterve szerint /:Kossuth írásainak folytatólagos kiadása, Emlékkönyv, kiállítás, szobrának leleplezése, az Országgyűlés megemlékezése az évfordulóról /?/, előadások az ország nagyobb városai-ban, megemlékezés az iskolákban, a Művelt Népnél Kossuth válogatott írásainak /Barta-Spira/ és Kossuth népszerű életrajzá-nak /Merei-Spira-Lukács/ a megjelentetése:/.
Befgy

Felelős: a kormánybizottság.

22./ Szeptember 29.

Déryné halálának 80.évfordulója /1872.szept.29./

Megemlékezés módja: cikk, megemlékezés a színházakban /?/.

Felelős: Színművészeti Szövetség, Színházi főosztály, Tájékoztatói főosztály.

Határidő: szeptember 1.

23./ Október 5.

A Tájékoztató Iroda megalakításának 5.évfordulója /1947.
okt.5./

Megemlékezés módja: cikkek.

Felelős: Sajtóosztály, Tájékoztatási főosztály.

24./ Október 9.

Schönherz Zoltán kivégzésének 10.évfordulója /1942.okt.9./

Megemlékezés módja: cikkek.

Felelős: Munkásmozgalmi Intézet, Sajtóosztály, Tájékoztatási főosztály.

Határidő: szeptember 20.

25./ Október 17.

Eger hősi védelmének 400.évfordulója /1552.október 17./

Megemlékezés módja: ünnepi megemlékezés az egri várban. Eger hősi védőit ábrázoló dombormű leleplezése. Városi muzeum megnyitása /?/. Az ünnepség kapcsán Gárdonyinak az egri várban levő sírjánál megemlékezés tartása.

Felelősök: Honvédelmi Minisztérium, Irodalomtörténeti Társaság, Írószövetség, Képzőművészeti főosztály.

Határidő: március 1.

26./ Október 21.

Zichy Mihály születésének 125.évfordulója /1827.október 21./

Megemlékezés módja: ünnepi megemlékezés a Képzőművészek Szövetségében, kiállítás rendezése, album, reprodukciók kiadása.

Felelős: Képzőművészeti Szövetség, Művészeti főosztály.

27./ Október 22.

Arany János halálának 70.évfordulója /1882.október 22./

Megemlékezés módja: matiné rendezése. Az Akadémia kiadójánál

Arany művei kritikai kiadásának folyamatos vitele, a Magyar Klasszikusok-sorozatban epikus művei két kötetének kiadása,